

Asia: VN/27638/2020

Lausuntopyyntö sote-tiedonhallinnan linjauksiin

Lausunnonantajan palautteet

Ovatko sote-tiedonhallinnan linjaukset sopivalla tarkastelutasolla?

Kyllä

Kommentoi halutessasi linjausten tarkastelutasoa sanallisesti:

-

Ovatko sote-tiedonhallinnan linjaukset riittävät ja kattavat?

Kyllä

Kommentoi halutessasi linjausten kattavuutta sanallisesti:

-

Puuttuuko linjauksista oleellisia seikkoja tai näkökantoja?

Ei

Kommentoi halutessasi linjausten puutteita sanallisesti:

-

Tukevatko linjaukset sote-uudistuksen toimeenpanoa?

En osaa sanoa

Kommentoi halutessasi sanallisesti linjausten hyötyä sote-uudistuksen toimeenpanoon:

-

Tukevatko linjaukset muuta toimeenpanohankkeiden suunnittelua, toteuttamista ja seurantaa?

Kyllä

Kommentoi halutessasi sanallisesti linjausten hyötyä muulle suunnittelulle ja toimeenpanolle:

Anna palautetta linjaukseen 1:

Linjaus on tavoitteeltaan hyvä. Yleisesti olisi kiinnitettävä huomioita jo suunnitteluvaiheessa yhteistyön organisoimiseen myös ns. ylläpitovaiheessa. Kanta-palvelujen näkökulmasta linjaukseen vedoten voidaan edistää mm. ominaisuuksien käyttöönottojen. Huomioitava kuitenkin, että linjauksen toimeenpanoon kansallisella tasolla on annettava myös realistiset mahdollisuudet. Täysin uusien kehittämiskohteiden kohdalla jo käytössä kenttää osallistavat yhteistyömallit. Kentän tarpeet kohdistuvat kuitenkin myös jo olemassa olevien Kanta-palvelujen toiminnallisuuksien jatkokehittämiseen. Kehittämisen vuosisuunnitelmat täytyvät lakisääteisistä muutoksista ja uusista toiminnallisuuksista eikä olemassa olevan jatkokehitykselle jää tilaa.

Anna palautetta linjaukseen 2:

Linjaus on hyvä. Sitä voidaan hyödyntää kansallisten toimijoiden näkökulmasta selkänajana myös hyvän datan laadun vaatimukseen.

Anna palautetta linjaukseen 3:

Linjaus 1 ja 3 ja 14 toimivat hyvin yhdessä myös kansalaisten sähköisten palvelujen kehittämisen näkökulmasta.

Anna palautetta linjaukseen 4:

Linjaus on tavoitteena hyvä, mutta onko kopion käsite linjauksessa ymmärrettävä. Tulisiko linjauksessa lisäksi ottaa kantaa siihen, mikä tieto katsotaan alkuperäiseksi ja mikä tieto kopioksi tietojen säilytyksen kannalta? Vrt. linjaus 6, jossa Kanta-palvelut on määritelty alkuperäisen tiedon säilytyspaikaksi.

Anna palautetta linjaukseen 5:

Ei erityistä kommentoitavaa.

Anna palautetta linjaukseen 6:

Erittäin tarpeellinen ja kannatettava linjaus.

Anna palautetta linjaukseen 7:

Erittäin tarpeellinen ja kannatettava linjaus. Erityisesti tietojärjestelmätoimittajan vastuut kuvattu hyvin. Kansallisten toimijoiden vastuita ehdotetaan täsmennettäväksi seuraavan kohdan osalta. ”Kansalliset varmistavat kentän tarpeisiin perustuen periaatteet tiedonvaihtoon sekä muut tarvittavat määrittelyt, ohjeistukset ja tuen, jotta asiakkaan palveluprosessi mahdollistuu asiakaskeskeisesti.” Asiakkaan palveluprosessin toteutus paikallisissa tietojärjestelmissä ei voi olla kansallisten toimijoiden ohjeistuksen ja määrittelyjen varassa. Kansalliset toimijat voivat antaa minimimäärittelyt toiminnallisuuksille, mutta jotta alueellisesti kehitetyt hyvät toimintamallit voivat kehittyä ja saada työnkulkuna tukea käytettävissä järjestelmissä, varsinaiset vaatimukset tulee tulla alueelta itseltään. Ehdotetaan lauseen lopun poistoa: , jotta asiakkaan palveluprosessi mahdollistuu asiakaskeskeisesti.

Anna palautetta linjaukseen 8:

Kohdassa kansalliset toimijat on sanottu, että ”Kansalliset toimijat varmistavat, että asiakkaalle tarjotaan saavutettavat sähköiset ratkaisut valtakunnallisesti vaikuttavien tahdonilmaisujen osalta ja velvoittavat sote-toimijoita noudattamaan asiakkaan ilmaisemaa tahtoa”. Sähköiset ratkaisut eivät pysty velvoittamaan, että asiakkaan tahtoa noudatetaan, jos tahdonilmaisu on sellainen, ettei sen noudattamista pystytä teknisillä ratkaisuilla ratkaisemaan. Tällainen tahdonilmaisu on esim. hoitotahto.

Anna palautetta linjaukseen 9:

Ei erityistä kommentoitavaa.

Anna palautetta linjaukseen 10:

Erittäin kannatettava linjaus.

Anna palautetta linjaukseen 11:

Ei erityistä kommentoitavaa.

Anna palautetta linjaukseen 12:

Kannatettava linjaus

Anna palautetta linjaukseen 13:

Tavoite on kannatettava. Kustannustehokkaiden kansallisten ratkaisujen kehittäminen vaatii rahoituksen ohjaamista oikeisiin kehittämiskohteisiin, sekä joissain tapauksissa tarkistuksia lainsäädäntöön. Toiminnallinen, taloudellinen ja juridinen suunnittelu ja ohjaus pitää tapahtua kokonaisuutena, jotta päästään asiakkaita tehokkaasti hyödyttävään, sekä kokonaistaloudellisesti järkeviin ratkaisuihin.

Ratkaisujen suunnittelu pitää tapahtua kerrosarkkitehtuuriin pohjautuen. Mittavia investointeja ja ylläpitoa vaativille ydinratkaisuille (esim. tietoahtaille) on määriteltävä selkeät vastuutahot ja turvattu riittävä rahoitus pitkäjänteisesti. Ydinpalveluihin pohjautuvissa yksittäisissä ”täsmäpalveluissa” voidaan hyödyntää ekosysteemimäisempää toimintatapaa.

Anna palautetta linjaukseen 14:

Ei erityistä kommentoitavaa.

Anna palautetta linjaukseen 15:

Tämä palaute koskee myös linjausta 16. Jotta linjaukset 15 ja 16 olisivat ymmärrettäviä, niissä pitäisi olla näkyvissä käsitelmäärittely eli mitä tarkoitetaan omahoidolla ja itsehoidolla. Lisäksi olisi ollut toivottavaa, että jo tässä linjauksessa olisi otettu kantaa siihen, ovatko omahoidon tiedot osa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietoa vai kohdellaanko niitä samalla tavalla kuin itsehoidon tietoja. Mistä kansalliset toimijat saavat linjauksen, jotta voivat näissä linjauksissa edellytettävät ohjeistukset, määrittelyt ja pelisäännöt tehdä? Linjauksissa ei ole myöskään otettu kantaa kansallisten palvelujen kuten Omatietovaranto käyttämiseen.

Anna palautetta linjaukseen 16:

Ei erityistä kommentoitavaa.

Anna halutessasi muuta yleistä palautetta sote-tiedonhallinnan linjauksiin:

Linjaukset ja niiden tavoitteet ovat kannatettavia, mutta kaikki on hyvin yleisellä tasolla.

Llorens Barbera Pia
Kansaneläkelaitos - Tietopalvelut